

უაკ 551.489.37

რ.კორძახია, ჯ.ვაჩნაძე, თ.ალადაშვილი

გვალვიანი (ცხელი) დღეების ანალიზი აღმოსავლეთ საქართველოში

წინამდებარე ნაშრომში საწყის მასალად გამოყენებულია TM-1 დაკვირვებათა ცხრილების მონაცემები აღმოსავლეთ საქართველოს 20 სადგურისათვის 1966_1985 წლებში. დღეს ვთვლიდით გვალვიანად, თუ 13 საათის მონაცემებით ჰაერის ტემპერატურა 250K, ხოლო ფარდობითი სინოტივე 30%. ტემპერატურის ასეთი მაღალი მნიშვნელობა გამორიცხავს წლის ცივი პერიოდის განხილვის საჭიროებას.

მეტეოროლოგიურ სადგურ თბილისისათვის გვალვიანი დღეების რიცხვი, 1966_1985 წლების ფაქტიური სურათის მიხედვით მოყვანილია ცხრ.1-ში.

ცხრილი 1. გვალვიანი (ცხელი) დღეები თბილისში

წელი	თ ვ ე						ჯამი
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	
1966	0	2	1	23	14	0	40
1967	0	1	4	1	2	1	9
1968	0	4	3	6	4	4	21
***	***	***	***	***	***	***	***
1984	0	1	5	0	2	1	7
1985	0	7	0	3	8	6	23
ჯამი	7	33	64	119	122	45	390

როგორც ჩანს, გვალვიანი დღეების რაოდენობა თბილისში იცვლება საკმაოდ დიდ დიაპაზონში, თვეების თუ წლების მიხედვით. მაგალითად, 1983 წელს თბილისში არ აღნიშნულა არც ერთი ცხელი დღე (გამოყენებული კრიტერიუმით), 1980 წელს აღნიშნულია მხოლოდ ორი დღე (ივნისში), ხოლო 1966 და 1971 წლების ივნისში ასეთი დღეების რიცხვი იყო 23_23. წლების მიხედვით ეს განსხვავება კიდევ უფრო საგრძნობია.

ანალოგიური ცხრილი შედგენილია სხვა მეტეოროლოგიური სადგურებისათვის, შემაჯამებელი შედეგები მოყვანილია ცხრ.2-ში.

ცხრილი 2. გვალვიან დღეთა რიცხვი აღმოსავლეთ საქართველოში თვეების მიხედვით

სადგური	თ ვ ე						ჯამი	საშ.
	IV	V	VI	VII	VIII	IX		
თბილისი	7	33	64	119	122	45	390	65.0
გურჯაანი	0	4	9	31	43	12	99	16.5
გარდაბანი	7	26	56	122	121	26	358	60.0
უდაბნო	0	2	18	58	63	6	147	24.5
***	***	***	***	***	***	***	***	***
ჯავა	1	2	3	17	46	14	83	13.8
ჯამი	26	152	369	960	1272	301	3089	496.3
საშუალო	1.4	8.0	19.4	50.5	66.9	15.8	162.6	26.1

ცხრილი საშუალებას გვამლევს დავალაგოთ სადგურები გვალვიანობის (ცხელი დღეების) კლების მიხედვით: თბილისი, გარდაბანი, შირაქი, საგარეჯო, ბოლნისი, წნორი და ა.შ.

ასევე საინტერესოა გვალვიანი დღეების სტატისტიკა წლების მიხედვით. ცხრ.3-ში მოგვყავს შესაბამისი მასალა 1971_1975 წლებისათვის. ცხრილი საშუალებას გვამლევს დავალაგოთ წლები გვალვიანი დღეების რაოდენობის კლების მიხედვით: 1966, 1975. 1969, 1985, 1979 და ა.შ.

ცხრილი 3. გვალვიან დღეთა რიცხვი აღმოსავლეთ საქართველოში წლების მიხედვით

სადგური	წ ე ლ ი						ჯამი	საშ.
	1966	1967	1968	***	1984	1985		
თბილისი	40	9	21	***	7	23	390	19.5
გურჯაანი	1	1	8	***	5	4	99	5.0
გარდაბანი	35	19	18	***	17	30	358	17.9
უდაბნო	27	10	9	***	5	4	147	7.4

***	***	***	***	***	***	***	***	***
ჯავა	8	2	7	***	0	9	83	4.2
ჯამი	421	101	140	***	113	194	3089	155.2
საშუალო	21.1	5.3	7.4	***	5.9	10.2	162.6	8.2

გვალვიან წლებში გვალვიანი თვეების გამოყოფა, ხოლო გვალვიან თვეებში – შესაბამისად გვალვიანი (ცხელი) დღეებისა სრულ წარმოდგენას იძლევა აღნიშნულ მოვლენაზე. გვალვიანი დღეების საშუალო რაოდენობა შეიძლება საფუძვლად დაედოს აღმოსავლეთ საქართველოს ტერიტორიის დარაიონებას გვალვიანობის ხარისხის მიხედვით.

უკ 551.489.37

გვალვიანი (ცხელი) დღეების ანალიზი აღმოსავლეთ საქართველოში. /რ.კორძაძია,ჯ.ვანაძე,თ.ალადაშვილი/.ჰმი-ს შრომათა კრებული._2002._ტ.107._გვ.50-52._ქართ., რუზ. ქართ., ინგლ., რუს.

აღმოსავლეთ საქართველოში 20 მეტეოროლოგიური სადგურის 25 წლის მასალის ანალიზის საფუძველზე გამოთვლილია თითოეულ თვეში ცხელი დღეების რაოდენობა. დღე მიჩნეულია ცხელად, თუ 13 საათის მონაცემებით ჰაერის ტემპერატურა $\geq 25^{\circ}\text{C}$ -ზე, ხოლო ფარდობითი სინოტივე $\leq 30\%$ -ზე. ეს კრიტერიუმი საშუალებას იძლევა ობიექტურად დავალაგოთ წლები ცხელი დღეების საშუალო რაოდენობის კლების მიხედვით.

UDC 551.489.37

Analysis of Droughty (Hot) Days in Eastern Georgia./R.Kordzakhia, J.Vachnadze, T.Aladashvili/ Transactions of the Institute of Hydrometeorology. 2002.-V.107.-p.50-52.-Georg.:Summ.Georg., Eng., Russ.

The day is considered as warm if air temperature is $\geq 25^{\circ}\text{C}$ and relative humidity is $\leq 30\%$ according to data at 13 hours. Based on the analysis of 25-year data at 20 meteorological stations located in Eastern Georgia, a real picture of the presence of hot days for each station is revealed. The average monthly end annual values are calculated as well.

УДК 551.589.37

Анализ засушливых (жарких) дней в Восточной Грузии./Кордзахия Р.С., Вачнадзе Д.И.,Аладашвили Т.Э./ Сб. Трудов Института гидрометеорологии АН Грузии. – 2002. – т.107. – с.50-52. – Груз.; рез. Груз.,Анг.,Русск.

На основании анализа исходных данных за 25 лет для 20 станции Восточной Грузии выявлена фактическая картина наличия жарких дней для каждой станции отдельно, а также их средние значения по годам и месяцам. Для анализа принят следующий критерий отбора: день считали жарким, если при наблюдении за 13 часов фактическая температура воздуха $\geq 25^{\circ}\text{C}$, а относительная влажность при этом $\leq 30\%$. В частности, критерий позволил объективно отобрать годы по признаку убывания среднего числа жарких дней.